ANUL XXXVII.—No. 143 — 25 bani exemplarul — Miercuri 27 Martie (9 Aprilie) 1919

Fondator: LUCIAN GAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
Redacţia şi Administraţia: Bucureşti, str. Brezoianu, 11

Director: VIRGIL N. DĂRĂSCU şi STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA

Apucături rele

Prin durata şi întinderea lui, războiul a sdruncinat toată lumea şi nu numai c'a făcut direct pagube enorme, dar a mai şi dat naştere la o sumă de apucături rele, ce ameninţă să prelungească suferinţele încă mult timp după încheierea păcii.

Una din apucăturile acestea e speculaţiunea.

Numărul celor ce se dedau speculaţiunilor de tot soiul a crescut înspăimîntător şi creşte mereu.

De unde până la războiu eram consideraţi ca un popor cu foarte puţine aptitudini comerciale — ceea ce în fond era numai o aparenţă — acum pare că toţi vrem să devenim comercianţi.

Răul acesta — căci e un rău periculos, deoarece înmulţirea fără seamă a speculaţiei se face în dauna producţiei — a pătruns adânc de tot. Un amic al nostru, care a făcut zilele astea cu trăsura un drum de 37 de kilometri dela Bucureşti, ne spunea că pe tot drumul a întâlnit cărduri-cărduri de sătence venind la Bucureşti cu te miri ce — o găină şi două-trei kilograme de fasole, câteva ouă, etc. — ca să le vândă: „că se plăteşte bine la Bucureşti...“

Cât timp pierdut, câtă osteneală pentru nimica toată; şi în vremea asta, lucrul acasă nu mişcă şi toate se prăpădesc.

Înţelege oricine că treaba asta, aşa de păgubitoare pentru toţi, nu poate să continue fără periclitarea celor mai mari şi mai superioare interese ale ţării.

E datoria administraţiunii publice, în primul rând, să stăvilească întinderea mai departe a pecinginei acesteia.

E datoria celor luminaţi de prin sate, preoţi şi învăţători să lumineze pe săteni asupra intereselor adevărate ale lor, pe cari ei înşii şi-le vatămă hoinărind şi depărtându-se de binecuvântata muncă a pământului. Căci orice specule ar întreprinde ţăranii, ei nu pot câştiga atâta cât ar câştigă — cu preţurile mari ce sunt şi vor mai fi încă mult timp, ale bucatelor — muncind ogorul pe care s'au născut şi au crescut.

In sfârşit, e datoria guvernului ca, lăsând cât mai repede liberă aprovizionarea oraşelor, să pue capăt buimăcelei de astăzi, când cei mai mulţi leapădă munca productivă spre a se deda speculei.

Nu numai interese materiale de primul ordin, dar şi mari interese morale impun aceasta.

Sunt în curând trei ani de zile de când, din popor aşezat, suntem pe cale să ajungem un trib nomad.

E prea mult!

ŞTIRI POLITICE

* *O consfătuire a fost Duminică dimineaţă, între orele 11 şi 1, acasă la d. ministru Al. Constantinescu.*

Au participat d-nii miniştri G. G. Mârzescu şi Inculeţ, d. general Pressan, şeful marelui cartier general, d. general Văitoianu, ministru de război, şi d. Eduard Ghica, directorul general al Siguranţei Statului.

S'au luat în cercetare evenimentele în legătură cu evacuarea Odessei, cu crearea cordonului sanitar împotriva bolşevicilor şi cu alimentarea armatelor.

*

In jurul evacuărei Odessei, despre care am vorbit eri, mai putem da următoarele amănunte:

D. Greceanu, consul general al României la Odessa, însoţit de personalul şi arhiva consulatului, a sosit eri la Vâlcov.

Evacuaţii români şi aliaţi, au fost aduşi la Tulcea, iar parte, pe mare, la Constanţa, de unde se vor îndrepta unde vor voi să se instaleze.

Evacuaţii ruşi şi ucrainieni au fost îndreptaţi spre Novicercaz.

*

Congresul păcii

PACEA E FOARTE APROPIATA

Paris, 25. — In cercurile americane şi engleze dela Congres se crede că peste câteva zile totul va fi gata. Şi dacă în cercurile franceze se observă oare care rezervă, încrederea în rezultatul Congresului este deplină.

In culoarele Parlamentului francez se spunea că Simbătă preşedintele comisiunii bugetului avea de gînd să întrebe guvernul de condiţiunile în cari se va face cunoscut Parlamentului tratatul preliminariilor de pace.

Se crede că şefii guvernelor aliate se vor înţelege spre a face aceeaşi comunicare Parlamentelor respective.

*

D. Lloyd George a declarat unui reprezentant al ziarului „Matin“ că preliminariile păcii vor fi gata de Paşti. La începutul lui Mai delegaţii germani vor semna aceste preliminarii.

CHESTIA DESPAGUBIRILOR

Paris, 25. — Consiliul de patru s'a întrunit Sâmbătă dimineaţă şi după amiazi. Erau de faţă şi experţii financiari.

S'a căzut de acord, în principiu, asupra despăgubirilor de reclamat Germaniei, urmând să se discute modalităţile aplicării.

Sărbătorile şi schimbarea calendarului

Ce ni se spune dela Mitropolie

La 1 Aprilie urmând să se schimbe calendarul, am cerut şi obţinut dela Mitropolie următoarele lămuriri în ce priveşte sărbătorile:

—Adaptarea noului calendar a fost de sigur dictată de interesul ca, sub raportul acesta, Statul nostru să meargă la fel cu cele din Apus. Biserica nu se poate opune la această reformă administrativă; însă cel puţin deocamdată îşi păstrează vechiul calendar în privinţa sărbătorilor. Ca să exemplificăm, Sf. Nicolae va fi pentru noi şi pentru toţi românii la 19 Decembrie viitor, adică la vechiul 6 Decembrie, nu la noul 6 Decembrie, care ar face ca sărbătoarea să cadă cu 13 zile mai înainte de data fixată de rânduielile creştine-ortodoxe.

— Aţi zis „deocamdată“. Credeţi că lucrurile se vor schimba cu timpul, pentru ca nici din acest punct de vedere să n'avem două calendare?

— Nu putem şti. Şi nici nu putem hotărî noi. Aceasta intră în atribuţiile sinoadelor creştine-ortodoxe cari, atunci când vor fi sesizate, vor avea să ia o hotărâre obligatorie pentru toată biserica de Răsărit.

— S'a făcut vre-un demers în acest sens?

— După câte ştim, nu.

*** Domnii abonaţi din 1916 care doresc a mai primi ziarul, sunt rugaţi a ne trimite vechea şi nouă adresă pentru a li se comunica ce diferenţă mai au de plată.**

Refacerea industriei şi dezertorii industriali

— Incurajarea celor cari nu şi-au făcut datoria —

In August 1916 când s'a decretat mobilizarea generală a armatei, s'a decretat şi mobilizarea Industriei private particulare aparţinând dela această dată de Direcţiunea Generală a Muniţiilor.

Mobilizarea s'a făcut numai stabilimentelor mari care aveau instalaţii mai mari şi mai practice şi puteau fi utilizate la nevoile armatei. Acestor stabilimente industriale li s'au mobilizat pe loc lucrătorii ce aveau obligaţii militare şi personalele de birou, împreună cu patronii, directorii etc. Dela data de mai sus şi chiar şi mai înainte li s'au încredinţat spre executare diferite furnituri trebuincioase armatei noastre, dându-li-se materialele necesare din depozitele armate. Ca stare erau complect mobilizate, atât stabilimentul cât şi conducătorii, indiferent de vârstă.

La evacuarea armatei române pentru Moldova Direcţia Generală a Muniţiunilor a pus la dispoziţia stabilimentelor de mai sus vagoane necesare pentru evacuarea instalaţiilor şi furniturilor ce aveau în curs de execuţie. Parte din stabilimente s'au conformat iar o parte au trimis de formă câteva scule vechi, cu lucrători, ce erau mobilizaţi, spre a înşela buna credinţă a acelor dela Direcţia Muniţiilor, iar conducătorii acestor stabilimente au rămas sub ocupaţie.

Nu mai ştiam, când ne refăceam în Moldova, cât de mare a fost lipsa de materiale ce trebuiau evacuate din ţară şi pe cari aceşti conducători le-au oprit aci trimeţând vagoane goale. Deşi după legi erau militari, indiferent de vârstă, care la specialişti nu se mai cere, au rămas aci. Care credeţi că le-a fost activitatea sub ocupaţie? Au primit duşmanii cu flori, punându-şi stabilimentele la dispoziţia armatelor ocupante, lucrând cu materialele oprite pentru armatele ocupante care luptau contra armatelor noastre, contra ţărei, făcându-se coopărtaşi cu inamicul. Trebue de remarcat că la toate stabilimentele care au rămas aci în majoritate sunt străini încetăţeniţi români, aparţinând naţiilor cu care ne luptam. Iar copiii lor soldaţi şi ofiţeri în armatele duşmane şi azi îi vedem că cer despăgubiri de război ca cetăţeni români fără pic de ruşine.

Când se poate vedea foarte cler din cele de mai sus care erau obligaţiile lor şi care le-a fost activitatea, ne întrebăm nu cu care teamă, vor fi lăsaţi aceşti domni şi aceste stabilimente să ne infecteze aerul mult cu faptele lor urâte? Mult se vor lăfăi pe străzile noastre cu trăsurile şi cu automobilele făcute de pe spinarea poporului român? Că nu trebuie uitat că cel din aceste stabilimente uitaseră că erau cetăţeni români şi aveau datoria să respecte legile româneşti.

De cum erau trataţi lucrătorii pe timpul ocupaţiei e suficient un mic exemplu. Când s'a încheiat nenorocita de pace din 1918, şi s'a dat drumul demobilizaţilor acasă, lucrători acestor stabilimente care luptaseră pe front, de câte ori cereau un drept al lor şi care era prevăzut în legile româneşti, erau ameninţaţi cu biroul de muncă militar german. Azi când sunt condamnaţi soldaţi care au luptat tot timpul pe front şi care după încheera armistiţiului şi-au uitat un moment datoria; azi când sunt chemaţi toţi cei ce au lucrat contra intereselor ţărei, toţi dezertorii, şi judecaţi de curţile marţiale, şi din cari mulţi au făcut fapte mai mici ca cei de prin aceste stabilimente, nu vedem nici o măsură contra acestor dezertori industriali. Ce este mai trist, când întrebăm de ce nu se ia măsuri contra celor de mai sus, ni se răspunde: daţi dovezi. Dar bine, domnilor, ce dovezi mai bune vreţi?

1) Au lucrat pentru armatele ocupante care luptau contra ţărei.

2) Au rămas aci când aveau datoria să plece fiind mobilizaţi.

3) Au lucrat cu scule şi maşini furate dela instituţiile noastre de germani.

4) Ne-au devastat atelierele şi ne-au luat materialele cu germanii.

5) Furniturile ce aveam le-au vândut germanilor.

6) Nu vroiau să mai respecte legile româneşti, etc.

Şi nu sunt acestea destule dovezi de activitatea lor meschină?

Ba ceva mai mult nici azi nu vor să intre în legalitate şi sfidează legile excepţionale votate de Parlament, refuzând să plătească lucrătorilor ajutor familiilor lor ce li se cuvine conform legei din 1914.

Acum să arăt care este situaţia lor actuală. Li s'au militarizat stabilimentele, dându-li-se o armă contra lucrătorilor. Li se dă lucrări dela Stat, iarăşi furnituri, ca şi când ar fi fost cei mai buni români, şi şi-au făcut datoria.

Iar noi atelierele şi stabilimentele care am urmat drapelul ţărei stăm şi plângem pe ruinele atelierelor noastre.

In loc să fie trimişi la stâlpul infamiei sunt încurajaţi de favoruri, iar mulţi din ei caută prin acţiuni să se pue sub protecţia oamenilor noştri mari, după cum zic ei, trecând afacerile lor la societăţi pe acţiuni.

Incă un fapt: S'a promis de către d. ministru de industrie că nu se vor elibera materiale dela direcţia refacerei fără avizul Uniunei industriaşilor nici unui fabricant, spre a se vedea care le-a fost activitatea pe timpul ocupaţiei. S'a eliberat materiale tocmai contra celor promise de d. ministru şi fără avizul Uniunei la cei ce au lucrat pentru duşman. Iar noi când ne ducem să cerem materiale suntem trimişi dela Ana la Caiafa.

A fost autorizată Direcţia refacerei să dea lucrări în valoare de două milioane la atelierele şi fabricele ce stacmează din lipsă de lucru.

Vă pot garanta că aceste lucrări vor fi date tocmai acelora care au lucrat pentru armatele ocupante şi dezertorilor industriali de mici ateliere nici nu se va vorbi. Aceştia trebue să-şi aducă certificate de bună purtare dela marele industrii, altfel nu reprezintă destulă garanţie. Reprezentăm destulă garanţie când trebue să ne facem datoria, dar când cerem un drept nu.

Alexandru Samoilă
Industriaş

Cu cine vom face muncile?

Toată lumea se întreabă cu îngrijorare: Ce vom face anul acesta? Ce vom semăna? Şi cu cine vom face muncile?

Aceleaşi întrebări le pun şi obştiile, ţăranii şi proprietarii.

In timpuri normale, abia se puteau face semănăturile de primăvară cu braţele şi animalele de cari dispuneam.

Pentru sapa porumbului, proprietarii, şi arendaşii, angajau din vreme lucrători străini, pe cari îi întrebuinţau şi pentru secerâ, pentru strânsul grâului, treerat, etc.

Alţii se adresau la diferite regimente şi obţineau soldaţi, pentru facerea secerei şi treerişului. Aceste mijloace astăzi sunt escluse; până şi ţăranii cari aveau mai mult de 4 pogoane de grâu al lor angajeau locuitori din sat, spre a le da ajutor.

Care ar fi soluţia?

Se ştie că guvernul a luat măsuri, şi cu drept cuvânt, ca să se cerceteze poziţia dezertorilor, nesupuşilor şi a prizonierilor; şi conform legilor existente, să fie judecaţi şi condamnaţi.

In acest scop, s'a şi numit comisiuni, cari să cerceteze prin sate, situaţia soldaţilor, cari cad în condiţiunile de mai sus. Cum însă numărul vinovaţilor este mare, implicit numărul bratelor se va împuţina.

Eu cred că ar fi foarte binevenită o lege care să transforme pedeapsa de închisoare *în muncă obligatorie la câmp.* Cu alte cuvinte, cei mai puţin vinovaţi să fie militarizaţi şi grupaţi în colonii, deportaţi din comunele lor şi daţi la munca câmpului, fie la obştiile cari s'au format, fie la proprietarii de vii, grădinari, agricultori, etc., bine-înţeles cu plată, care se va fixa de Stat şi cu întreţinerea lor, după munca ce vor executa.

Cu modul acesta, şi-ar putea întreţine familiile, şi s'ar putea rezolva în mare parte, problema lipsei de braţe.

Prin această măsură, Statul, pe lângă că ar fi scutit de cheltueli foarte mari, dar ar face şi un act de indulgenţă, faţă de condamnaţii militari, şi un act e moralitate.

C. C. Georgescu

Numiri în siguranţă şi poliţie

Au fost numiţi în direcţia poliţiei şi siguranţei generale d-nii:

Dr. Eugen Bianu, Iulian Băbescu şi dr. Carol Schottel şefi de strviciu de siguranţă în locurile noi înfiinţate în Transilvania.

*

D-nii Corneliu Sava, Ovid Suran, Vasile Greavu, Valentin Drăgan, Patriche Rămneanţu, Perhaiţă Alexandru, Traian Suciu, Aurel Vlad, Teodor Paşca şi Gheorghe Gherghel ca subşefi de serviciu în acelaş direcţiune.

*

— D-l C. Velicu, directorul poliţiei Huşi, a fost trecut la pensie.

*

— D-l Simion Hăj, a fost numis subşef de serviciu la siguranţă, iar d. M. Stănescu, subcomisar la Craiova, a fost înaintat comisar special ajutor.

ŞTIRI din ŢARA

— Prin telegraf —
24 Martie

IAŞI

Serbarea unirii Basarabiei

Azi a sosit în localitate d. ministru Ciugureanu, ministru delegat al Basarabiei. D-sa a plecat la Chişinău spre a organiza serbările pentru ziua de 27 Martie. Din partea guvernului va lua parte la aniversarea unirei Basarabiei, d. Mârzescu, ministru de interne, ca-

— Senatul universitar care s'a întrunit azi a decis ca şi universitatea din Iaşi să ia parte la aceste festivităţi.

Un delegat al universităţei va pleca la Chişinău spre a reprezenta universitatea locală.

Diverse

— In cursul lunei Martie n-rul raţiilor de pâine a fost sporit de la 120 la 130 mii în urma sosirei funcţionarilor de la Bucureşti şi a faptului că familiile ofiţerilor se aprovizionează cu pâine de la brutăriile comunale.

— Epidemia de tifos exantematic este aproape stinsă. De la începutul lunei şi până azi nu s'au constatat în oraş decât 4 cazuri.

— Comisia de recrutare a clasei 1920 îşi va începe lucrările pe ziua de 10 Aprilie. Ea se compu-

PLOEŞTI

Măsuri pentru aprovizionarea oraşului

In vederea desfiinţărei biroului de aprovizionare, distribuţia alimentelor şi fixarea preţurilor se vor face de către comisiunea comunală de aprovizionare compusă din prefectul judeţului, primarul şi poliţaiul oraşului, consiliul agricol, comandantul trupelor şi controlorul băncilor poulare.

Primăria nu va mai avea nici un amestec în aprovizionarea oraşului, aşa că orice reclamaţiuni sau informaţii vor adresa şi se vor cere numai la biroul Consilierului agricol.

S'a hotărât să se înfiinţeze în oraşul nostru 4 depoziţe de aprovizionare, de unde publicul îşi poate primii conform instrucţiunilor, partea ce se cuvine de cap de familie.

Un delegat al comunei a adus pentru oraşul Ploeşti 25 mii kgr. fasole şi 10 vagoane cartofi, care se vor distribui publicului.

Populaţia suferă însă din cauza lipsei de pâine, căci cu începere de azi, dată fiind micşorarea cantităţei disponibile de făină, s'a micşorat şi raţia de pâine la 200 gr. de persoană pe zi.

Faptul acesta a îndemnat pe speculanţi să ridice preţul mălaiului dela 6 la 8 lei kgr.

Direcţiunea aprovizionărei a destinat un vagon cu zahăr pentru populaţia oraşului. Zahărul se va distribui săptămâna viitoare.

Diverse

Comandantul militar al jud. Prahova a comunicat autorităţilor din judeţ că lasă liber transportul vinului şi al ţuicei cu căruţele de la 31 Martie până la 22 Aprilie.

După această dată transporturile cu căruţele vor fi din nou oprite, ca vitele să poată fi întrebuinţate la munca câmpului.

— Prin faptul că uzina electrică nu distribue curentul necesar luminatului oraşului, primăria a somat societatea electrică că dacă în termen de 24 ore nu se va conforma contractului primăria va lua cu forţa uzina electrică.

CRAIOVA

24 Martie

Escrocherie ingenioasă. — Comerciantul Solomon Braunştein din strada Amaradia a fost victima unui iscusit escroc.

Iată faptele: zilele trecute îi s'a prezentat un tânăr, care, dându-se drept elevul plotonier Sami Wolfmann l'a convins pe Braunştein că fiul său, pe care îl credea mort în luptele din August 1916 trăeşte, că se află la Bender (Basarabia) unde a sosit cu un convoi de prizonieri din Germania şi că, l'a rugat pe el să se ducă la Craiova să-i aducă bani şi îmbrăcăminte de la părinţii săi.

In culmea bucuriei, naivul Solomon i-a încredinţat suma de 2000 lei şi un geamantan plin de rufe şi îmbrăcăminte, după ce l'a şi găzduit.

Puţin timp după plecarea pretinsului elev-plotonier, Solomon Braunştein constată cu amărăciune dispariţia unei brăţări de mare valoare.

Dându-şi seama că a fost victima unui escroc a reclamat cazul poliţiei şi comenduirii piţei cari au început cercetările.

Escrocul s'a făcut nevăzut.

Diverse. — Clubul conservator naţionalist a ţinut o întrunire, sub preşedinţia d-lui M. Oromolu, şeful conservatorilor locali, A. vorbit d. profesor Florea Rădulescu despre şcoală.

— Primăria a împărţit astăzi populaţiunii cartofi, fasole şi zahăr. Marţi se va distribui câte 10 litri de petrol cu 90 bani litrul.

IN RUSIA SOVIETELOR

Jalea şi mizeria din Petrograd şi Moscova

— Mii de oameni împuşcaţi.—Pustiirile epidemiilor.—Lipsa de alimente.—Cartele în loc de leafă. Morţi puşi în saci —

Privirile ruşilor sunt aţintite asupra Petrogradului.

De jur împrejurul Petrogradului sunt trânşee şi şiruri lungi de sârmă ghimpată, aşa că cu foarte mare greutate se poate trece în alte localităţi.

Azi e mare tristeţe în Petrograd. Ordinea este ţinută de armată. Nicăeri nu se simte nici o veselie.

In acest oraş până la 1 Octombrie trecut au fost împuşcaţi peste 14000 oameni.

Domneşte un regim de teroare şi orice mişcare se potoleşte prin vărsări de sânge.

Lipsa de alimente e foarte accentuată. Epidemiile fac mari ravagii.

Din 3 milioane de locuitori n'a mai rămas în Petrograd de cât 976 mii. Restul a dispărut, au fost ucişi ori au căzut pradă epidemiilor.

Populaţiunea e împărţită aci în patru categorii: Primele două categorii primesc câte 100 gr. pâine pe zi şi 200 gr. zahăr pe lună. Celelalte 2 categorii n'au dreptul la cartele, aşa că nu li se dă nici un fel de alimente.

Lumea cade pe stradă, din cauza lipsei de hrană.

Mulţi, de câte ori zăresc cadavrele cailor pe străzi, se reped şi taie cu briceagul carne din ei şi o mănâncă.

Cimitirile s'au umplut de morţi nemai având unde să-i mai îngroape.

Mitropolitul din Petrograd a luat dispoziţiunea ca numărul groparilor să se mărească, spre a putea face faţă necesităţilor, şi cu toate acestea cadavrele stau zile întregi până să le vie rândul ca să fie îngropate.

*

Marele oraş Moscova nu mai e de recunoscut. Toate firmele magazinelor sunt rupte; străzile de o murdărie crasă; furturile şi asasinatele nu mai contenesc.

Un proect prevede pentru funcţionari cartele de alimente şi îmbrăcăminte în loc de leafă; cartelele rămân însă simple cartoane şi dese ori s'au văzut funcţionari murind de foame chiar în timpul lucrului la birouri.

Morţii nu se mai pun în cosciuge, din cauza marei crize de scânduri, ci în saci.

In birourile aşa-ziselor ministere, furturile se practică pe o scară aşa de întinsă, în cât zilnic sunt împuşcaţi zeci de funcţionari publici.

Trotki se ocupă numai cu organizarea armatei, căreia zilnic îi serveşte lungi discursuri. De altfel, este cunoscut de întreaga armată; soldatul e ţinut cu fel de fel de ademeniri; îi se promite că dacă va muri pentru cauza bolşevismului familia va primi o pensie anuală de 10 mii ruble.

Contrar lui Trotki care vede situaţia mai bună ca nici odată, Lenin în toate discursurile sale spune că nici odată bolşevismul n'a fost în mai mare pericol ca acum.

Un important interview cu d-l Vaida

Ministrul transilvănean demască pe unguri la Paris

„Excelsior“ din Paris publică un lung interview cu ministrul român Vaida Voevod, care demască uneltirile ungurilor, făcute mai întâi ca să captiveze indulgenţa Aliaţilor şi pe urmă — după ce n'au izbutit în acest scop, — ca să şantajeze Europa ameninţând-o cu bolşevismul.

D. Vaida arată înşelătoarea ungurilor, cari susţin că ei au fost dela început pentru Aliaţi, când în realitate politica Austro-Ungariei a pus-o totdeauna marca voinţii maghiare; apoi ipocrizia lui Karoly, care n'a făcut opoziţie filo-germanului Tisza şi, în calitate de ginere al lui Andrassy, prezenţa pe acesta ca neutru iar pe el însuşi ca filo-francez, ca să aibă soluţii, pentru toate eventualităţile războiului.

Serbia pentru plebiscit

Paris, 25. — Ziarul **Le Petit Parisien** publică declaraţia d-lui Vestnici, ministrul Serbiei la Paris şi delegat la Congres, după care **guvernul sârbesc propusese Italiei şi României să tranşeze diferendele de teritorii pe calea plebiscitului.**

După ce a reamintit că Serbia propusese încă din Februarie rezolvarea chestiei Adriaticei prin arbitraj, d. Vestnici a spus:

„Am fost totdeauna gata să recurgem la plebiscit pentru litigiile teritoriale dintre noi şi amicii şi aliaţii noştri.

DESCENTRALIZAREA Serviciului sanitar

Consiliul sanitar superior întrunindu-se sub preşedenţia d-lui dr. Sion, director general al serviciului sanitar, a hotărît descentralizarea acestui serviciu, spre mai buna sa funcţionare:

In primul rând s'a hotărît formarea mai multor inspectorate sau directorate, pe circumscripţii de către patru judeţe, cari vor avea depline puteri de organizare şi conducere ale circumscripţiilor lor.

Se vor institui la fiecare din aceste circumscripţii ateliere speciale pentru repararea etuvelor şi tuturor instrumentelor de dezinfectare.

Se vor institui de asemeni depozite medicamentale.

Numărul membrilor consiliului superior sanitar, cari până astăzi număra 21 membri, se va reduce la 10, sub preşedenţia directorului general.

Aceste sunt în principiu măsurile luate până acum pentru descentralizarea serviciului nostru sanitar.

Bolşevismul începe să decadă

Paris, 25. — Din Helsingfors se anunţă că ziarul „Severnia Komuna“, organul oficial al bolşevicilor din Petrograd, publică o serie de articole în cari arată desorganizarea bolşevismului şi necesitatea de a reveni la vechea formă a producţiei capitaliste, actuala situaţie ne mai putând dăinui.

Comuniştii recunosc făţiş că au nevoe absolută de sprijinul ţăranilor spre a se putea menţine.

Lucrătorii din uzinele Petrogradului au cutreerat străzile oraşului strigînd: **Jos tirania bolşevistă!** Chinezii din garda roşie, însărcinaţi cu înăbuşirea acestei manifestaţii, au tras asupra populaţiei, făcând uz şi de mitraliere. Au fost mai mulţi morţi şi răniţi.

Spre a readuce ordinea, Zinoviev, unul din comisarii sovietelor, a fost nevoit să mărească raţia de pâine. Lenin, sosit în grabă la Petrograd, a ţinut un discurs în care a spus că bolşevismul intră într'o perioadă foarte critică.

Lupta contra bolşevismului

OBIECTIVUL TRUPELOR SIBERIENE

Paris, 25. — Din Omsk se anunţă că trupele siberiene urmăresc pe bolşevicii, cari au evacuat oraşul Orenburg.

Amiralul Kolceag a adresat trupelor o proclamaţie în care le spune că obiectivul lor trebue să fie Moscova.

„Nu uitaţi, spune amiralul, că vă bateţi, nu pe un teritoriu devastat de şnamic, ci pe propriul nostru pământ pângărit de bolşevici.

Teroarea din Oradea-Mare

Bolşevicii maghiari au pus stăpânire pe întreg oraşul. Cea dintâi măsură a fost, că au arestat 12 profesori şi intelectuali români, pe cari i-au transportat la Seghedin: d-l Coriolan Pop, directorul băncii Bihoreana, fiind greu bolnav şi neputând fi transportat, e păzit în casă de gardă roşie.

Bolşevicii maghiari au deportat la Seghedin şi 6 profesori români dela gimnaziul din Beiuş, care a fost închis.

Domneşte cea mai cumplită teroare: oamenii sunt jefuiţi ziua pe stradă, gardiştii roşii pătrund în case omoară şi schingiuesc

FILME

Unii au noroc la naştere, alţii la moarte. Şi nu ştiu care e mai preţios. Dacă cel dintâi împrimă vieţii mulţumiri durabile cel din urmă suprimă noţiunea chinuitoare a desnodământului şi încadrează sfârşitul existenţei în simpatia celor dimprejur.

Aceste reflexiuni mi le sugerează moartea prezidentului Duca de la Casaţie. Iată un magistrat care nu era dintre cei mai iubiţi. Fire neexuberantă, posac, nervos, era mai ales gogoriţa avocaţilor tineri, pe care îi chema neîncetat la concluzie. Când vedea mai multe motive de recurs de cât unul sau maximum două, devenea irascibil, întrerupea, adopta o mimică ce dezarma pe pledanţi, silindu-i să scurteze desvoltările şi adesea să se încurce. Chiar şi avocaţii cu autoritate întâmpinau asemenea neplăceri. La Palatul Justiţiei se povestesc întâmplări nostime. Aşa, având de invocat nouă motive de recurs, un tânăr membru al baroului şi-a propus să captiveze toleranţa preşedintelui de la secţia III-a angajând alături un avocat mare şi anume pe unul din puţinii care erau în raporturi mai strânse cu el. A cercetat, a aflat cine juca din când în când bridge la Jokey-Club cu Duca, şi i-a obţinut concursul în schimbul unui însemnat onorariu. Mare a fost însă mirarea tânărului a doua zi când, în momentul în care jurisconsultul s'a ridicat să-l completeze, Duca s'a repezit:

— Ce mai aveţi de spus? A pledat dumnealui destul de bine! Uite aşa răpiţi timpul justiţiei!

Egalitatea înaintea nervozităţii atrage oarecare indulgenţă în judecarea omului.

Cu multă greutate Duca admiten că e prea ardeiat. Inchis la Imperial şi afrontat când avea vre-o pretenţie, exclama indignat:

— Nervoşi mai sunt şi nemţii aceştia!

Şi le trebuia multă casnă camarazilor de suferinţă, unii din ei avocaţi, ca să-l convingă că şi săcăilele de pe fotoliul prezidenţial sunt supărătoare.

Duca avea însă la activ o circumstanţă care făcea să i se ierte multe. Puteau spune atâţia că i-a mâhnit; nu putea nimeni să afirme că l'a nedreptăţit. Erori de drept? Cine e scutit de ele? Dar favoruri şi năpăstuiri nu.

De douăzeci şi cinci de ani era la Casaţie. O viaţă de om judecător definitiv. Putea soarta să-şi aleagă un sfârşit mai potrivit? De sigur că nu. Ascultase desbaterile, întrase în camera de chibzuire şi, prezidându-şi colegii, s'a simţit rău. In câteva clipe s'a stins, acolo unde mintea lui se străduise atâta vreme în examinarea complicatelor probleme ce frământă justiţia.

A murit pe front de luptă pentru căutarea adevărului, la postul de onoare, făcându-şi datoria—şi asta ajunge ca să dea relief figurei.

Don José

Telegrame din Străinătate

RELUAREA TRAFICULUI PE LINIA BAGDADULUI

Paris, 25. — Din Cairo se anunţă că s'a reluat traficul pe calea ferată a Bagdadului. Trenul merge acum dela Ha'dar-Paşa (coasta asiatică a Constantinopolului N. R.) până la Nasibin, la 150 km. de Mosul.

In Mesopotamia se desfăşoară mare activitate pentru prelungirea liniei ferate până la golful Persic.

Linia Bagdadului, care a jucat mare rol în timpul războiului, e menită să aibe un rol preponderent în comerţul dintre Orient şi Apus.

GENERALUL SMUTS LA VIENA

Paris, 25. — „Correspondenz bureau“ din Viena spune că generalul Smutz a sosit Vineri la Viena, unde a luat contact cu personalităţile de acolo. Generalul a declarat că congresul păci; atribue mare importanţă faptului aprovizionărei imediate a Austriei germane.

Procesul socialiştilor

După deschiderea şedinţei de eri, apărarea a cerut să i se comunice dosarul de care se serveşte comisarul regal, referitor la acţiunea pornită în Maiu 1916, contra socialiştilor de către autorităţile germano-române. Acea urmărire în cursul căreia 13 căpetenii socialiste suferiseră câteva luni de închisoare preventivă, s'a terminat cu clasarea.

Curtea a admis cererea apărării şi a amânat desbaterile pentru astăzi, la orele 9 dim.

Adunarea generală a soc. pentru învăţătura poporului român

Eri dimineaţă s'a ţinut adunarea generală a societăţii pentru învăţătura poporului român, în localul şcoalei normale din strada Sf. Ecaterina 2.

La orele 10 dim. s'a oficiat întâi un parastas la biserica Sf. Ecaterina pentru pomenirea donatorilor, profesorilor şi absolvenţilor şcoalei căzuţi în război.

Serviciul divin a fost oficiat de părintele Georgescu.

D. Petre Gârboviceanu a ţinut apoi o cuvântare în biserică.

Adunarea generală care a început la orele 11 a. m. a fost presidată de d. Procopie Dumitrescu, asistat de d-nii Anastasie Sinu, P. Gârboviceanu, Th. Rădulescu, Popovici-Lupa, generalul Năsturel şi întreg corpul didactic al şcoalei.

S'a votat bugetul pe anul 1919-1920.

D. P. Gârboviceanu arată tristeţa situaţie în care a găsit şcoala după război.

D. Procopie Dumitrescu, donează prin testament 10.000 l-i.

Mai vorbesc d-nii Popovici Tasca, generalul Năsturel etc.